

Kadıköy-Eminönü Vapuru, 2014

Yeterince Uzun

Geceleri Marmara Denizi kenarındaki bu karanlık parkta dolaşmak macera gibi biraz. Ara sıra az ışık veren sokak lambalarından biri yanıyor. Arada ışık şeritleriyle süslenmiş plastik tabure gruplarından oluşan derme çatma kahve ve çay ocakları var. Zaman zaman mangalda pişirilmiş tavuk budu satıyorlar. Bazen de bir araba bagajından bozma "büfeler" kuruluyor. Sahildeki taşların üstüne koydukları boş cam şişelerin üstüne balonlar asılıyor bir de, havalı tüfeklerle nişan alınan hedefler olarak. Hiç turiste rastlamıyoruz gezerken. Denizde boğazı geçmek için bekleyen bir sürü geminin ışığı altında gayet de romantik görünüyor ortam. Bir akşam evvel Süleymaniye Camii ve Ayasofya'dan metroyla yalnızca bir durak ötedeki, daha mütevazı bir yerde, Çemberlitaş'ta bir bankın üstüne oturduğumuz geliyor aklıma. Karım her gün aksatmadan gelen seyyar satıcıdan iki dilim karpuz almıştı. Bundan daha lezzetlisini yememiştik hiç. Bu harika şehir için hissettiğim her şey tadındaydı. Kenar sokaklardan birinden bir kamyon çıkageliyor ve bir kaç metre ötemizde boşaltıyor yükünü. Adamlar malları devasa çuvalarla öylesine düzgün bir şekilde üst üste istifliyorlar ki, en sonunda dev bir hediye paketi gibi görünüyor çuvalar. Zorlukla çekiyorlar yüklerini meydanın çeşitli yerlerine, semtin dar sokaklarındaki iş yerlerine, dükkanlara dağıtım yapmak için.

Çemberlitaş kimilerinin günlük uğrak yeri, her gün A'dan B'ye gittikleri aynı yolda küçük bir farklılık. Kimileri için soluklandıkları, biraz durup dinlendikleri bir yer. Turistik bir atraksiyon olmaktan ziyade biraz oturup kafa dinledikleri, alınlarının teriyle hak ettikleri molalarını geçirdikleri, biraz dolaşıp bacıklarını açtıkları, eş dost ahabla biraz sohbet ettikleri, güneşin keyfini çıkardıkları, Viyana'da denildiği gibi "deli kutusuna" baktıkları (öylesine boşluğa bakmak) veya benim gibi son günlerde edindiği izlenimler veya ilerleyen günlerde yaşayacakları hakkında düşünebilecekleri bir yer. Çemberlitaş demişken söyleyeyim: İleride Çemberlitaş Hamamı var ve ben de yarın orada tüm gözeneklerimi derinlemesine "kir, toksin ve günahlardan" arındırdıktan sonra, rahatlamış ve dinlenmiş bir şekilde bu harika şehri keşfetmeye devam etmeyi düşünüyorum. Bu arada hamam, mimar başı olan dahi Mimar Sinan (1497–

1588, ne uzun yaşamış!) tarafından inşa edilmiş. Cennet gibi bir güzelliğe sahip, en sevdiğimiz bu yere yürüme mesafesindeki Süleymaniye Camii, hiç şüphesiz başyapıtları arasında Sinan'ın. Camiyi inşa ettiren Sultan Süleyman "Dünya durdukça bu cami de üstünde dursun" dediği için bugün bile depreme dayanıklı olan bir zemin üstüne inşa etmiş yapıyı Mimar Sinan. Cami'nin alt tarafında kalan Haliç'e doğru inen tepede eski İstanbul'u görmek mümkün. Daracık sokakları, eski ahşap evleri, bazı yerlerde serbest dolaşan tavuklarıyla bütünleşmiş şehrin bu bölgesi. Küçük, Haliç Cafe'nin sahibi, Osmanlı'nın Michelangelo'su Mimar Sinan'ın, şimdilerde kafenin sahibine ait olan bu evde oturduğunu gururla anlatıyor. Arkadaşım Ömer harika bir yer tercih etmiş oturmak için. Haliç'ten, Karaköy'deki Galata Kulesine, Boğaz'dan, Asya yakasındaki Üsküdar'a kadar her yerin görüldüğü nefes kesici güzellikte bir manzara! Ne var ki iş yeri Beşiktaş'ta olduğu için her gün Asya'dan Avrupa'ya gidip gelmek, vapurla Boğazı geçip, onca yol gitmek zorunda kalıyor. Ben de bir tiyatro oyunu için Bad Ems'te, kentin eskiden Romalıların bölgesi olan Imperium Romanum tarafında oturuyor, provalar için her gün Limes denen sınır bölgesinden eskiden Germenler'e ait olan bölgeye geçiyordum. Benim için bu bile uzun bir mesafeydi. Türk kahveni içip bir yandan bunları düşünürken bir anda aklıma Sinan'ın, Türklerin 1529'daki ilk kuşatmasında yeniçeri olarak Viyana kapılarında olduğu geliyor bir anda ve bu çok aşına geliyor bana. Hikaye çemberlerinin başladıkları yerde kapanmaları hoşuma gidiyor.

Düşünmek susatıyor insanı, büfeden taze sıkılmış nar suyu alıyorum. Meyve sularının şahıdır nar suyu, hem güneşi hem toprağı aynı anda içermiş gibi! Bir kaç çocuk saklambaç oynuyor. Kızın birinin Konstantin Sütunu'nun arkasına saklandığını görüyorum. Aslında Milattan sonra 330 yılında inşa edilmiş demirden çemberlerin bir arada tuttuğu (Çemberlitaş Meydanı adını bundan almış zaten) sayısız fırtına, kar ve yağmurun çürüttüğü İmparator Konstantin onuruna dikilmiş olan zafer sütununun kalıntısı demek daha doğru olur. Küçük kız saklanmak için seçtiği yerin, Kral Konstantin'in Doğu Roma İmparatorluğu'nun yeni başkenti, geleceğin Konstantiniyesi'nin başanıtı olduğunu bilemezdi tabi. İmparatorun isteği üzerine, anıtın altına en önemli dinlerden kalan kutsal emanetler yerleştirilmiş: Pallas Athena'nın elinde mızrakla

yapılan oyma resmi Palladion, Hz. Nuh'un gemisini inşa ettiği baltası, Hz. Musa'nın kayaya vurarak su çıkardığı asası, İsa Mesih'in son akşam yemeğinden kalan ekmeğin kırıntıları ve çarpmıha gerildiği haçtan bir kıymık.

Viyana'yı solumak isterseniz uzun uzun bir Viyana Kahvesi'nde oturmanız gerekir. Bunu iyi biliyorum çünkü hem Viyana'da yaşadım hem de geleneksel Viyana Kahvelerini yaşadım. Benim için bu yerin de benzer bir büyüğü var. Bir şehri keşfetmek için şehri arşınlamak yetmez. Ben o şehrin tarihini içselleştirebilmek için uzun bir süre aynı yerde kalırım. Sonra, bir metropol düşünmüşüm de Çemberlitaş'ın ortasında bu düşün içine uyanıvermişim hissine kapılırım birden.

Gerhard Polacek